

K-W-L Stratejisinin Okuduğunu Anlamayı Geliştirmedeki Önemi

The Importance of the K-W-L Strategy in Improving Reading Comprehension

ÖZET

Okuma becerisi, insan hayatının her alanında var olan ve var olmaya devam eden, ilkököl birinci sınıfta öğrenilmeye başlanan kişinin yaşamını rahat bir şekilde devam ettirmesi açısından yaşamı boyunca kullanması gerekli olan bir beceri olarak tanımlanabilmektedir. Bununla birlikte insan bilgiye ihtiyaç duyduğu zaman bu ihtiyacı gidermek, bilgiyi başkalarına aktarmak veya zamanını verimli bir şekilde değerlendirmek istediğinde okuma faaliyetini gerçekleştirebilirler. Okumanın anlamak için yapılması gerektiği birçok araştırmacı tarafından defalarca dile getirilmiş olup anlamının gerçekleşmediği okumaların seslendirmeden öteye geçmeceyi ifade edilmiştir. Eğitimin hedeflenen amaçlara ve istenilen düzeye ulaşabilmesi için öğrencilerin okuduğunu anlaması beklenmektedir. Okuduğunu anlayamayan ya da anlamakta sıkıntılar yaşayan öğrencilerin derslerinde başarılı olması ve gündelik hayatlarında rahat bir yaşam sürmeleri beklenmemektedir. Öğrencilerin derslerine giren öğretmenlerin çocukların bu becerileri geliştirecek etkinliklere süreç içerisinde yer vermesi önemlidir. Okuduğunu anlamayı, metnin içerisinde yer alan bilgileri okuyucunun kendi zihin süzgecinden geçirmesi sonucu yeni öğrenmelerin meydana gelme süreci olarak tanımlayabiliriz. Okuduğunu anlama becerisini geliştirmek öğrencilerin daha verimli bir eğitim sürecinden geçmesini, bununla birlikte gündelik hayatta ve akademik anlamda daha başarılı kişiler olmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Okuduğunu anlama becerisini geliştirmek için birçok araştırma yapılmış olup araştırmacılar okuma öncesinde, okuma esnasında, okuma sonrasında ve okumanın tümünde kullanılacak çeşitli stratejiler geliştirmişlerdir. Bu çalışmada okuma sürecinin tümünde kullanılabilen okuduğunu anlama stratejilerinden K-W-L Stratejisi incelenmiştir. Yapılan çalışma derleme araştırma olup ulaşılan sonuçların alana fayda sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Okuduğunu Anlama, K-W-L Stratejisi

ABSTRACT

Reading skill can be defined as a skill that exists and continues to exist in all areas of human life, which is necessary to use throughout life in order to continue one's life comfortably, which is started to be learnt in the first grade of primary school. However, when people need information, they can perform reading activities when they want to meet this need, transfer the information to others or utilise their time efficiently. It has been repeatedly stated by many researchers that reading should be done in order to understand, and it has been stated that reading without understanding does not go beyond vocalisation. Students are expected to understand what they read in order to reach the targeted goals and the desired level of education. Students who cannot understand what they read or who have difficulties in understanding are not expected to be successful in their lessons and to live a comfortable life in their daily lives. It is important that teachers who teach students' lessons include activities that will improve these skills in the process. We can define reading comprehension as the process of new learning as a result of the reader's filtering the information in the text through his/her own mind. It is thought that developing reading comprehension skills will contribute to students to go through a more efficient education process and to be more successful people in daily life and academically. Many studies have been conducted to improve reading comprehension skills and researchers have developed various strategies that can be used before reading, during reading, after reading and in the whole reading process. In this study, K-W-L Strategy, one of the reading comprehension strategies that can be used in the whole reading process, was examined. The study is a review research and it is predicted that the results obtained will benefit the field.

Keywords: Reading, Reading Comprehension, K-W-L Strategy

GİRİŞ

İnsan hayatının her alanında var olan ve var olmaya devam edecek olan okuma, insanın hayatına yön veren bununla birlikte insan hayatını kolaylaştıran hayatın kaçınılmaz bir unsuru haline gelen insanın sürekli yüz yüze kaldığı hayatın vazgeçilmez bir unsuru olarak ifade edilebilir.

Okuma, kişinin dilini etkili bir şekilde kullanmasını sağlayan kişiye derinlemesine bir düşünme fırsatı sunan bununla beraber okuyucuya doğru karar verebilme imkanı veren bir araç olarak ifade edilebilir (Odabaş vd., 2008, s. 433). Yalçın'a (2006) göre ise okuma, kişiler tarafından geçmiş yaşantılarda belirlenen, kişilerin

Cihat Çolak¹
Muammer Yılmaz²

How to Cite This Article

Çolak, C. & Yılmaz, M. (2023). "K-W-L Stratejisinin Okuduğunu Anlamayı Geliştirmedeki Önemi", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 9(73): 3841-3848. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sm.rj.69966>

Arrival: 10 April 2023
Published: 31 July 2023

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Öğretmen., MEB, Bartın, Türkiye

² Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Bartın, Türkiye

kendilerine has sembollerin duyu organları aracılığı ile tanımlanıp zihinsel bir süzgeçten geçmesi sonucu yapılan yorum ve değerlendirme süreci olarak tanımlanmıştır. Okuma sürecinde istenilen sonuca ulaşmanın en güvenilir ve en kestirme yolu ise okuyanın okumaya karşı ilgi ve istek duyması bununla birlikte okuduğu metni anlamasıdır. Muhakkak ki okuma faaliyetinin yapılış amacı okuduğunu anlama olmalıdır. Çünkü okumanın gerçekleşmediği okuma faaliyetinin okuyana pek bir şey katmayacağı söylenebilir.

Okuduğunu anlama yalnızca okuyanın okuduğu materyalde daha önce bilmediği sözcüklerin anlamlarını öğrenmesi durumu olarak tanımlanmamalıdır. Anlamak, okuyanın okuduğu metni bütün hâli ile kavraması durumudur. Kavrama durumunun göstergesi, okunan metnin okuyucu tarafından değerlendirilmesi, metinde yer alan bilgileri okuyucunun kendi süzgecinden geçirerek bir sentez yapması ve okunan metnin yorumlanabilmesi durumu olarak ifade edilebilir. Yorumdan kasıt metnin anlatmak istediğini başka yerlere çekmeden metne farklı görüş açılarından bakarak tekrardan göz geçirme, metnin doğasına uygun sonuçlara ulaşılabilmesi durumu olarak ifade edilebilir (Çiftçi, 2007; akt. Çiftçi ve Temizyürek, 2008, s.110).

Okuduğunu anlayamama büyük bir sorun olarak görülmekte olup öğrencilerden okuduğunu anlaması beklenmektedir. Bu beklentiye cevap verilmesi adına öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesi önem arz etmektedir. İnsan eğitiminin kısa bir süreç olmadığı varsayıldığında, öğrencilerin okudukları metinleri anlama düzeylerinin düşük bir seviyede olmaması, okuduğunu anlama faaliyeti açısından büyük bir öneme sahiptir. Öğrencilerin okudukları metinleri daha rahat anlamlandırması açısından araştırmacılar okuma başlamadan önce kullanılabilen, okuma gerçekleşirken kullanılabilen, okuma faaliyeti tamamladıktan sonra kullanılabilen ve okuma faaliyetinin tamamında kullanılabilen stratejiler geliştirerek öğrencilerin okudukları metinleri anlama düzeylerini yükseltmeyi hedefledikleri söylenebilir. Okuma sürecinin tamamında kullanılabilen stratejilerden bir tanesi de K-W-L stratejisidir. Bu araştırma ile K-W-L stratejisinin okuduğunu anlama becerisini geliştirmedeki önemi araştırılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı K-W-L stratejisinin okuduğunu anlamayı geliştirmedeki öneminin incelenmesidir.

OKUMA

Gündelik hayatta kişilerin basit işleri yerine getirmekten karışık işlerin çözümüne kadar hayatının her anında yüz yüze kaldığı bir beceri konumunda olan okuma becerisi; içinde yaşadığımız çağda kişilerin gündelik hayatlarını rahat ve sıkıntısız yaşamak aynı zamanda varoluşsal potansiyellerini ortaya çıkartmak adına sahip olması gerekli bir beceri olarak ifade edilebilir (Sur, 2022, s. 3062).

Okuma, okuyan kişinin kendisinde var olan ön bilgilerini kullanarak duyu organları ile alınan sembollerin zihinsel bir süreçten geçirilmesi sonucu okunan metin ile anlam kurma işi olarak ifade edilebilir (Yılmaz, 2021, s. 79). Akyol'a göre (2005) okuma faaliyetinin meydana gelebilmesi için okuyan birey öncelikle sözcükleri tanımalıdır. Kelimeleri tanıma okuyucunun zihinsel sözlüğünü kullanması ile mümkün hale gelmektedir. Eğer sözcüklerin tanınmasında bir sorun yaşanırsa cümleler, paragraflar bununla birlikte okunan metnin anlaşılması da zorlaşacak olup okuma faaliyeti işlevselliğini yitirecek düzeye gelecektir. Sever'e (1995) göre yeni bir anlam meydana getirme işi olan okuma, bir iletişim, algılama ve öğrenme sürecini kapsamak ile birlikte bilişsel, duyuşsal ve devinişsel boyutları olan bir süreç olarak ifade edilmektedir.

Yukarıda bahsi geçen okuma süreçleri ile birlikte okuma faaliyeti ile öğrencilere aşağıdaki becerilerin kazandırılması beklenir (Epeçan, 2008).

- 1.Sözcük tanıma ve algılama becerisinin edinilmesi,
- 2.Sözcük hazinesinin geliştirilmesi,
- 3.Okunan metinden anlam çıkarabilme,
- 4.Okunan metni değerlendirebilme ve yorumlayabilme becerisi,
- 5.Eleştirel bakış açısı ile okuyabilme becerisi,
- 6.Yaşam boyu okumaya ilgi ve istek duyma,
- 7.Okuyan ve düşünebilen birey bilinci,
- 8.Toplumda var olan sorunları gören, algılayan ve sorunlara yönelik çözüm üretebilen birey olma bilinci kazandırmaktır.

Okuma faaliyeti mutlaka anlama ile sonuçlanmalıdır. Anlamanın gerçekleşmediği okuma faaliyetleri seslendirme yapmaktan öteye gitmeyecektir (Yılmaz, 2019, s.11).

OKUDUĞUNU ANLAMA

Okunan metnin anlaşılması, okuma faaliyetinin öncelikli ve en önemli hedefi olmalıdır. Okuma ve anlama faaliyeti gündelik hayatta birbirinden farklı uğraş gibi algılsa da aslında birbirlerine sebep-sonuç bağı ile kilitlenmiş olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bireyle okuma etkinliklerinde okuduklarını anlamaları için bulunurlar. Okumanın akıcı, doğru, sürekli ve iyi olması anlayarak okuma faaliyetinin ilk basamağını oluşturduğu söylenebilir (Demirel, 1999). Yılmaz (2021) ise metinde karşı karşıya kalınan ve zihnin algıladığı yeni bilgilerle okuyucunun daha önceden edindiği eski bilgiler arasında bağlantı oluşturması neticesinde yeni bir öğrenme meydana getirmesi durumu olarak okuduğunu anlama becerisini tanımlamıştır.

Metinde yer alan harfleri, kelimeleri, cümleleri, paragrafları veya metni seslendirmekten ibaret olmayan okuduğunu anlama becerisi; yazı grafik veya semboller ile okuyucunun karşısına gelmiş olan ifadeleri, okuyucunun kendi bilişsel aşamalarından geçirerek yeni bir anlam oluşturma işi olarak tanımlanabilmektedir (Şengül ve Yalçın, 2004: s.39).

Robinson ve Good'a göre (1987; akt. Yılmaz, 2021, s. 85-86), okuduğunu anlama 3 bölüme ayrılabilir. Bu anlama türleri: Basit, yorumlayıcı ve sorgulayıcı olarak ele alınmış olup aşağıda kategorilere ayrılarak açıklanmıştır.

1.Basit anlama: Bloom ve arkadaşları tarafından 'Eğitim Kazanımlarının Sınıflandırılması' isimli kitapta yer alan bilişsel taksonomide alt bilişsel yetilerden bilgi basamağına denk gelen bu anlama türünde okuyan anlatılanları gelişigüzel şekilde anlar. Bu tür anlama ile ilişkili beceriler şu şekilde sıralanabilir.

- Yazılan metin gelişigüzel şekilde anlaşılır.
- Bilgileri bir araya getirme ve bilgilerin yerini saptama
- Metinde rol alan karakterleri saptama.
- Basamakları izleme ve yerleri tespit etme.
- Yazarın metni nasıl meydana getirdiğinin ve metnin oluştuğunun planını ifade etme.

2.Yorumlayıcı anlama: Alt bilişsel yetilerden meydana gelen bu anlama türünün basit anlama türünden ayrıldığı nokta bilişsel bilgi sürecinden kavrama ve uygulama aşamalarının karşılığı olarak ifade edilebilir. Bu tür anlama ile ilişkili beceriler şu şekilde sıralanabilir.

- Okunan metin okuyucu tarafından kendi ifadeleri ile açıklanabilir.
- İmla kurallarını bilerek okuma ve okumaktan zevk duyma.
- Metindeki önemli yerleri ve metnin ana düşüncesini saptama
- Metni özetleme ve metin ile ilgili çıkarım yapma.
- Uygulamaları söyleyebilme ve uygulama gerçekleştirme.
- Bulunulan yeri bireysel hayat ile bütünleştirme ve bulunulan yeri diğer yerler ile kıyaslama
- Duygusal imaj meydana getirme ve duygusal yanıtlar verebilme.
- Metni yazan kişinin fikirlerini ve tarzını saptama, yazarın fikrini tamamlama ve metnin yazılış amacını tespit etme.
- Geleceğe yönelik öngöründe bulunma

3.Sorgulayıcı anlama: Taksonomide üst sıralarda kendine yer bulan analiz, sentez ve değerlendirme aşamalarının karşılığı olarak ifade edilebilen bu tür anlama ile ilgili yetiler şu şekilde ifade edilebilir.

- Okuyucu okuduklarını çeşitli değişkenler ile kıyaslayabilir. Bu değişkenler yazıların doğru olması, gerçeklik payı, yeterlilik düzeyi ve fikir olarak söylenebilir.
- Okuyucu okuduklarını çeşitli açılardan değerlendirilir. Bu değerlendirmede yazarın ne anlatmak istediği ve anlatış şekli, ortamın ve karakterlerin anlatılana uygunluğu, eserin yazı lisansı, yazılan metnin hangi kaynaklardan ulaşılarak yazıldığı gibi alanlarda değerlendirme yapılması olarak söylenebilir.

Okuduğunu Anlama Becerilerinin Geliştirilmesi

Okuduğunu anlama becerisi, öğrencinin eğitim ve öğretim hayatına geçmesi ile öğrenilmesi ve geliştirilmesi hedeflenen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. İletilmek istenen mesajı, yazarın yazma hedefini, yazı dilini ve yazı tarzını anlayıp bu konularda değerlendirme yapma imkânı sunun bir faaliyet olarak da

okuduğunu anlama becerisi tanımlanabilir. (Mayasari, Pudjobroto ve Wahyuni, 2014). Smith ve Dechant'ın ifadelerine göre okuduğunu anlama yetisinin oluşmasında aşağıda açıklanan ifadeler önem arz etmektedir.

- 1.Grafik ve sembollerle yani yazı ile anlam arasındaki ilişkiyi fark edebilme,
- 2.Deyimlerin, tümceler, paragrafın bununla birlikte tüm parçanın iletmek istediği anlamı küçükten büyüğe doğru aşamalı biçimde anlama, gerekli durumlarda parça ve bütün arasındaki ilişkiyi anlayabilme,
- 3.Okunan metni değerlendirebilme, yazarın amacını bununla birlikte duygu halini anlayabilme,
- 4.Okunan parçadaki düşünceleri, geçmiş yaşantılar ile ilişkilendirebilme(Akt.: Dökmen, 1994).

Anlama becerilerinin geliştirilmesi birçok ülkede eğitimdeki en önemli sorunlardan biri haline almıştır. Öğrencilerin anlama becerilerini yeterince geliştirmediklerini ve okuduklarını anlamakta güçlük çektiklerini gösteren çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Ülkemizde de buna benzer sorunlar görülmektedir. Ülkemizde temel eğitimden üniversiteye kadar her kademede ve ileri eğitimde de anlama sorununun var olduğu görülmektedir. Örneğin bir üniversitenin edebiyat bölümündeki 92 öğrenciye deneme türünde bir metin verilmiş, okumaları ve ne anladıklarını söylemeleri istenmiştir. Araştırma sonucu incelendiğinde oldukça çarpıcı sonuçlar ile karşılaşmıştır. Araştırmaya katılan 92 öğrenciden sadece 4 tanesi metnin anlamını doğru olarak açıklayabilmiş, araştırmaya katılan öğrencilerden 77'si metni anlamadan tekrar etmiş, 11'i ise farklı açıklamalar yapmıştır (2007, Güneş, akt. Güneş, 2012, s. 13-14).

Okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesi konusu içinde yaşadığımız çağ düşünüldüğünde bu becerinin eğitim sistemi içerisinde öğrencilerde geliştirilmesinin önceliğe alınmasının bir ihtiyaç haline geldiği söylenebilir. Bununla birlikte eğitim sistemi içerisinde sınıf öğretmenlerine, edebiyat öğretmenlerine ve Türkçe öğretmenlerine yaptıkları etkinliklerle öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirme konusunda farklı uygulamalara gitmeleri beklenmektedir. Okunan metnin okuyan tarafından daha rahat ve daha kolay anlaşılmasının sağlanması, yazarın okuyucuya ulaştırmak istediği iletinin doğru ve düzgün anlaşılması, öğrencilerin okumaktan keyif almalarının sağlanması ve okumada yaşanan problemlerin en aza indirilmesi amacıyla okuma faaliyetinde çeşitli stratejilerin sürece dâhil edilmesinin zorunlu hale geldiği görülmektedir (Sarıkaya, 2020, s.127). Okuduğunu anlama becerilerini geliştirmede çeşitli stratejiler kullanılmaktadır. KWL Stratejisi de bunlardan birisidir. Bu strateji uygulanması bakımından oldukça basittir. Öğretmenler bu stratejiyi sınıfta kolaylıkla uygulayabilirler.

OKUDUĞUNU ANLAMA STRATEJİLERİ

Bir dizi süreçten meydana gelen okuduğunu anlama becerisi metnin içerisinde okuyana analiz ve seçim yapma fırsatı veren bununla birlikte okuyucuya Bloom'un taksonometresine göre üst düzey becerileri geliştirme fırsatı sunan eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahip bir beceri olarak tanımlanabilir. (Güneş, 2004). Okuduğunu anlama etkinliğinin öncelikli ve en önemli hedefinin, okuyan kişinin okuduğunu anlaması ve okuma sonrası yeni öğrenmeler meydana getirmesi olmalıdır. Eğitimciler derslerinde öğrencileri bu hedefe ulaştırabilmek için geçmişten günümüze birçok strateji, yöntem ve teknik kullanmış ve stratejiler ile öğrencilerin okuma faaliyetine karşı ilgi, istek ve tutumlarında olumlu yönde değişimlerin olacağı öngörülmüştür.

Okumada, okuyucu tarafından anlamının sağlanamadığı ya da anlamının güçleştiği anlamının gerçekleşmesi, okuma faaliyetinin hedefine ulaşabilmesi adına farklı durumlarda ve farklı zamanlarda, okuma sürecinde bazı stratejiler kullanılabilir (Plioneita, 2006).

Okuma öncesinde, okuma esnasında ve okuma sonrasında okuduğunu anlama yetisi yüksek, etkili, verimli, doğru ve hızlı okuyabilen okuyucular okuduğunu anlama becerisini arttırmak ve bu becerisinin de süreklilik sağlamak adına birbirinden farklı olan bilişsel faaliyetlerde bulduklarını ifade etmektedir (Güngör, 2005: s. 102).

Okuma Öncesinde Kullanılabilen Stratejiler

Okuyucunun okuma faaliyetine geçmeden önce etkili ve verimli okumanın gerçekleşmesi açısından okunan metnin anlaşılmasına yardımcı olan stratejilerdir. Beklenti meydana getirme, şema oluşturma, kendine güven duyma ve içten güdülenme stratejileri okuma öncesinde okuyucu tarafından kullanılacak stratejiler arasında yer almaktadır.(Yılmaz, 2021: s.87).

Okuma Sırasında Kullanılabilen Stratejiler

Okuyucunun okuma esnasında dikkatini metne vermesine ve okunan metnin daha rahat anlaşılmasına yardımcı olan stratejidir. Metnin içerisinde yer alan ifadelerin altını çizme, metnin kenarlarına kısa notlar yazma,

sözcüğü düşünmektense düşünceyi görme, başkalarına öğretim yapıyor gibi okuma stratejileri okuma esnasında okuyucunun kullandığı stratejiler olarak sıralanabilir (Yılmaz, 2021: s. 88).

Okuma Sonrasında Kullanılabilen Stratejiler

Okuyucunun okumasını tamamladıktan sonra kullandığı stratejilerdir. Okunmuş metni tekrar etme ve anlamlandırma stratejileri okuyucunun okumasını tamamladıktan sonra kullandıkları stratejiler arasında yer almaktadır (Yılmaz, 2021: s. 88-89).

Okuma Sürecinin Tümünde Kullanılabilen Stratejiler

Birden çok strateji bir arada kullanılmak istendiğinde çoklu ya da bütüncül okuma stratejisi olarak ifade edilebilir (Baştuğ vd. 2019, s. 48-49). Bu stratejileri; Stratejik not alma, GSOYBY, SQ4R, Çoklu geçiş stratejisi, Karşılıklı öğretim, Ne biliyorum? Ne öğrenmek istiyorum? Ne öğrendim? (K-W-L), İşbirlikçi stratejik okuma, Kavram haritaları ve grafik örgütlemeler, İTS, TİOD okuduğunu anlama stratejisi olarak sıralayabiliriz (Daly Iıı, E.J. Chafouleas, S. Skinner, C.h. 2005: s.112).

(K-W-L) NE BİLİYORUM? NE ÖĞRENMEK İSTİYORUM? NE ÖĞRENDİM? STRATEJİSİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEDEKİ ÖNEMİ

KWL Ogle (1986) ile literatüre girmiş okuma faaliyetinin her aşamasında işe konulabilen okuduğunu anlama stratejisi olarak tanımlanabilir. Kişilerin okuma faaliyetini gerçekleştirmeden önce sahip olduğu bilgilerle okuma sonrasında elde ettiği bilgiler arasında ilişki kurması ile birlikte sahip olduğu bilgileri organize etme, sahip olduğu bilgiyi birleştirme ve sürecin tamamlanması ile kendine öz yorumda bulunabilmesine olanak tanır. KWL stratejisi, kişilerin okuduğu metni zihnine getirmesinde, sembolleri ve kelimeleri gözden geçirmelerin de, önceden sahip olduğu bilgiyi işlevsel bir biçime koymada, etkinlik ve ders sonunda kişilerin ne öğrendiklerini değerlendirmelerinde, grup olarak veya kişisel olarak bu strateji işe konulabilir (Camp, 2000). İşe konulan bu strateji ile okuduğunu anlama konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde gayet başarılı sonuçlara ulaşıldığı söylenebilir. Piper'in (1992) yaptığı araştırmada öğrenimlerine altıncı sınıfta devam eden öğrencilere sosyal bilgiler dersinde KWL stratejisinin etkinliklerde kullanılması ile birlikte öğrencilerin okuduklarını anlama düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır. Usta ve Yılmaz (2020) yılında ilkökul 4. Sınıf öğrencilerinin matematik dersinde problem çözme becerileri üzerinde KWL stratejisinin etkisini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda KWL stratejisinin öğrencilerin problemi anlamalarında oldukça fayda sağladığı tespit edilmiştir. Schmidt (1999) tarafından fen eğitiminde araştırma ve okuryazarlık öğrenimi başlıklı çalışmasında KWLQ stratejisinin işin içine girmesiyle birlikte soru üretiminin arttığı ve soru oluşturmada güçlük çeken öğrencilerin soru sorma becerilerinin geliştiği sonucuna ulaşmıştır. Al-Shaye (2002), yüksekokul 11. sınıf Arapça dersinde yapmış olduğu KWL stratejisinin uygulaması çalışmasında KWL stratejisinin uygulandığı program ile mevcut programı karşılaştırmış ve okuduğunu anlamada KWL stratejisi ile eğitim alan öğrencilerin daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bir başka araştırmada Yurd ve Olğun (2008) Probleme Dayalı Öğrenme Yöntemi ve KWL stratejisinin işe konulması yolu ile öğrencilerin ışık ve ses ünitesine ait kavram yanlışlarının ortadan kalktığı sonucuna ulaşmışlardır. Lismayanti'nin (2014) yaptığı çalışmada KWL stratejisinin okuduğunu anlama konusunda gayet etkili ve başarılı bir strateji olduğu sonucuna varmıştır. Berber (2016) ise yapmış olduğu araştırmada sekizinci sınıf 'Yaşamımızdaki Elektrik' ünitesinde KWL stratejisini bir gruba uygulamış ve stratejinin uygulandığı grup lehine öğrencilerin akademik başarılarının ve yansıtıcı düşünme becerilerinin stratejinin uygulanmadığı gruba göre anlamlı bir düzeye farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır.

KWL stratejisi eğitim sürecinde kolaylıkla uygulanabilecek bir stratejidir. KWL stratejisi uygulamasında okuma aktivitesine geçilmeden önce üç sütundan oluşan bir tablo hazırlanır. KWL stratejisi ile okuyanlara beyin fırtınası yöntemiyle konu ile alakalı sahip oldukları tüm bilgileri ortaya atılarak 'K' sütununda işlenir. Bu aşamadan sonra okuyucular konu hakkında öğrenmek istedikleri ile alakalı soru listelerini belirlerler ve bu aşamada 'W' sütununa işlenir. Okuma gerçekleşirken veya okuma bittikten sonra okuyucular 'W' tablosunda yer alan soruları cevaplarlar. Cevaplar bittikten sonra 'L' sütununa bu cevaplar işlenerek tablo doldurulur (Epeçan, 2009: 217).

KWL uygulama tablosu

NE BİLİYORUM?	NE ÖĞRENMEK İSTİYORUM?	NE ÖĞRENDİM?

(Carter, 2007; akt. Gürbüz, 2014: s. 29)

1.K- Ne biliyorum: Bu aşamada yeni bir konuya geçen öğrencilerin ön bilgilerini açığa çıkarmak ve konu ile alakalı verilmek istenilen bilgileri kazanmalarını sağlamak amacıyla beyin fırtınası yönteminden faydalanılır (Akyüz, 2004: s. 82). Bu yöntem ile öğrencilerin sahip oldukları bilgiler belirlenir ve sütuna işlenir. Bu aşamada öğrencilerin konu ile alakalı ön bilgileri yok ise eğitici gerekli tedbirleri almalı ve konuya geçmeden önce öğrencilerin hazır oluş düzeylerinin arttırılmasını sağlamalıdır. Bu aşama tamamlandıktan sonra bir sonraki aşama olan ‘W’ sütununa geçilir.

2.W- Ne Öğrenmek istiyorum: Bu aşamada öğrencilerin sahip oldukları bilgilerden faydalanılarak ‘yeni olarak ne öğrenmek istiyorum?’ sorusuna cevap aranır ve öğrencinin ne öğrenmek istediğine ulaşılır. Daha sonra konu hakkında okumanın amaçlarını belirlemek amacıyla çeşitli sorular belirlenir (Maria, 1990; akt.; Özyılmaz: s.46). Öğrencinin okumaya geçmeden önce ne öğrenmek istediğine dair bir fikrinin olması, okuma faaliyetini gerçekleştirmedeki amacını bilmesi ve bunun üzerine dikkatini vermesi bu aşama ile sağlanır (Yılmaz, 2008: s.136). Bu aşamada eğitici, öğrencilere çeşitli sorular yönelterek okuma amacının belirlenmesi sürecine aktif olarak katılabilir. Bu sorular; ‘Öğrenmek istedikleriniz neler?’, ‘Neden metni okuyoruz?’, ‘Okunan metin ilgini çekiyor mu?’, gibi sorular olabilir. Sorulan sorular yardımıyla öğrencilerde metin okunmadan önce öğrenecekleri hakkında bir beklenti oluşturulabilir. Okuma öncesinde oluşan bu beklenti durumu öğrenci açısından okumanın ne amaçla yapılacağına belirlenmesi sürecinde önemli bir rol oynar. Bu süreç tamamlandıktan sonra ‘L’ sütununa geçilir.

3.L- Ne öğrendim: Bu aşamada öğrencilerden okudukları metinden elde etmiş oldukları bilgileri kişisel olarak ‘L’ sütununa işlemeleri işlenir. Eğitici bu aşamada öğrencilerin yazdıklarından yola çıkarak öğrencilerin ilgisini çeken konuların neler olduğunu belirleyebilir. Bu aşama ile öğrenciler ‘W’ sütununda sorduğu sorulara yanıt bulur ve metin okunduktan sonra elde edilen kazanımlar ‘L’ sütununa işlenerek metin sonrası kazanımlar belirlenir ve süreç tamamlanır.

K-W-L tablosundan K-W-L stratejisinin uygulanması sürecinde faydalanılır. Tablo öğrencilerin daha önceden sahip oldukları bilgileri açığa çıkarır, öğrencileri konu hakkında soru sormaya yönlendirir ve süreç sonunda edinilen bilgilerin neler olduğunu gözler önüne serer. Tablo aşağıda gösterilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tüm derslerin temelinde var olan okuduğunu anlama becerisi, eğitim sistemi içerisinde üzerinde durulması gereken en önemli konulardan biridir. Yaşadığımız çağ; hızlı, doğru, anlaşılır ve akıcı okuyan bununla birlikte okuduğunu anlayan bireylerin yetişmesini zorunlu kılmaktadır. Anlama ile sonuçlanmayan okumaların okuyuculara hem gündelik hayatta hem de akademik anlamda bir şey katmayacağı aşikardır. Çeşitli stratejilerin işe konulmasıyla okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilebileceği birçok araştırmacı tarafından dile getirilmiş olup bu stratejilerin okuma etkinliklerinde kullanılmasının önemli olduğu belirtilmektedir. Bu stratejilerden biri olan K-W-L stratejisi ile çalışan araştırmacılar; okuma stratejisinin öğrencilerin başarılarını arttırdığını (Akyüz, 2004), ilköğretim 1-3 birleştirilmiş sınıflar Hayat Bilgisi dersinde KWL stratejisinin akademik başarıyı artırdığını (Tok ve Sarı, 2007), KWL stratejisini öğrencilere öz düzenleme becerilerinin kazandırılmasında etkili olduğunu (Eker, 2015), KWL stratejisinin okuma başarısını arttırdığını (Hana ve Faridi, 2015), KWL stratejisinin fizik öğrenimi üzerinde olumlu etkileri olduğunu (Zouhor, Bogdanović ve Segedinac, 2016), KWL stratejisinin öğrencilerin okuduğunu anlama başarılarını arttırmada olumlu etkileri olduğunu (Tokgöz, 2020) araştırmalarında ortaya koymuşlardır. Yine Usta ve Yılmaz (2020) tarafından yapılan araştırmada ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinin matematik dersinde problem çözme becerileri üzerinde KWL stratejisinin etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda KWL stratejisinin öğrencilerin problemi anlamalarında oldukça fayda sağladığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin KWL stratejisini özellikle Türkçe dersinde kullanmaları, öğrencilerin anlama becerilerinin gelişmesine katkı sağlayabilir.

Araştırmaların sonuçlarından elde edilen bilgiler ışığında şu önerilerde bulunulabilir:

1.Uzmanlar KWL okuduğunu anlama stratejileri hakkında eğitimcileri seminer vb. programlar ile eğitebilir. Eğitimciler ise öğrencileri bu stratejiler hakkında bilgilendirebilir ve etkinliklerinde bu stratejiyi uygulamaya çalışabilirler.

2.KWL stratejisi çeşitli disiplinlerde işe koşularak yapılan etkinlikler zenginleştirilebilir.

KAYNAKLAR

Akyol, H. (2005). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Akyüz, V. (2004). *Ders kitabının stiline ve okuma stratejisinin öğrencilerin ısı ve sıcaklık*

konusunda başarı ve tutumuna etkisi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

- Baz, B. (2018). Okuduğunu anlama üzerine bir derleme çalışması. *Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 2(1), 28-41.
- Berber, S. (2016). *Bil-iste-öğren-anla stratejisinin ortaokul 3. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme becerilerine ve akademik başarılarına olan etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman.
- Camp, D. (2000). It takes two: Teaching with twin text of fact and fiction. *The Reading Teacher*, 53(5), 400-408.
- Çiftçi, Ö. & Temizyürek, F. (2014). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin ölçülmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 109-129.
- Chafouleas, S. & Skinner, C.H. (2005). *Interventions for reading problems*. New York: The Guilford Press.
- Demirel, Ö. & Epçaçan, C. (2012). Okuduğunu anlama stratejilerinin bilişsel ve duyuşsal öğrenme ürünlerine etkisi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 2(1), 71-106.
- Dökmen, Ü. (1994). *Okuma becerisi, ilgisi ve alışkanlığı üzerine psiko-sosyal bir araştırma*. Ankara: MEB Yayınevi.
- Eker, C. (2015). Öz düzenleme becerilerinin öğretimi sürecinde kwl (bil-iste-öğren) stratejisinin etkisi. *Akademik Bakış Dergisi*, 51,168-182.
- Epçaçan, C. (2008). *Okuduğunu anlama stratejilerin bilişsel ve duyuşsal öğrenme ürünlerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Epçaçan, C. (2009). Okuduğunu anlama stratejilerine genel bir bakış. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6):207-223.
- Güneş, F.(2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Gürbüz, M. (2014). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinde sq4r tekniğinin okuduğunu anlamaya etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Güngör, A. (2005). Altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama stratejilerini kullanma düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2005(28),101-108.
- Lismayanti, D. (2014). The effect of using kwl (know, want, learned) strategy on efl students' reading comprehension achievement. *International Journal of Humanities and Social Science*, 4(7), 225-233.
- Odabaş, H.; Odabaş, Z. Y. & Polat, C. (2008). Üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlığı: Ankara üniversitesi örneği. *Bilgi Dünyası*, 9(2), 431-465.
- Özyılmaz, G. (2010). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerine okuduğunu anlama stratejilerinin öğretiminin okuduğunu anlama başarısı üzerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Piloneita, P. (2006), *Genre and comprehension strategies presented in elementary basal reading programs: a content analysis* (Unpublished doctoral dissertation), University Of Miami, Coral Fables Florida.
- Piper, S. G. (1992). *A metacognitive skills/reading comprehension intervention program for sixthgrade social studies students* (Unpublished masterthesis), Nova University.
- Sarıkaya, B. (2020). Okuma süreçleri, Kaya, M. ve Kardaş M.N (Ed.), *Okuma eğitimi içinde*, (s.12-150). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Schmidt, P. R. (1999). Inquiry and literacy learning in science. *The Reading Teacher*, 52(7),789-792.
- Sur, E. (2022). Okuduğunu anlama becerisini etkileyen çeşitli değişkenler: Bir meta analiz çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(236), 3061-3080
- Sever, S. (1995). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şengül, M. & Yalçın, S. K. (2004). Okuma ve anlama becerilerinin geliştirilmesine yönelik olarak hazırlanan bir model önerisi. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:164.
- Tok, Ş. & Sarı, M. (2007). İlköğretim birleştirilmiş sınıflar hayat bilgisi dersinde kwl stratejisinin akademik başarıya etkisi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 343, 34-39.

- Tokgöz, S. & Işık, A. D. (2020). KWL (ne biliyorum? ne öğrenmek istiyorum? ne öğrendim?) stratejisinin ilkokul 3.sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(1),57-84.
- Usta, N. & Yılmaz. M. (2020). Impact of the kwl reading strategy on mathematical problem-solving achievement of primary school 4th graders. *The Journal of Educational Research*, 113(5):343–363.
- Yalçın, A. (2006). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Akçağ Basım Yayınları.
- Yılmaz, M. (2008). Türkçede okuduğunu anlama becerilerini geliştirme yolları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9),131-139.
- Yılmaz, M. (2021). Okuma eğitimi, Yılmaz, M. (Ed.), *Yeni gelişmeler ışığında Türkçe öğretimi içinde*, (s. 81-112), Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Yılmaz, M. (2019). *Okuma güçlüğü ve tedavisi*. Ankara: Gece Akademi Yayınları.
- Zouhor, Z., Bogdanović, I., & Segedinac, M. (2016). Effects of the know-want-learn strategy on primary school students' metacognition and physics achievement. *Journal of Subject Didactics*, 1(1), 39-49.